

Finansklagenemnda Skade

Uttalelse FinKN-2017-167

31.3.2017

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Tvist vedr. gyldighet av kausjonsavtale – sammenheng med yrke eller erverv?

Sikrede og hennes ektemann eide et firma som de tok opp et lån gjennom i 2009. Firmaet gikk godt, inntil ektemannen ble alvorlig syk. Utveien ble å begjære oppbud av firmaet. I 2012 opprettet paret et nytt firma i samme bransje. Da ble det tatt opp et nytt lån gjennom dette firmaet. Långiver stilte som vilkår at ekteparet personlig påtok seg kausjonsansvar. Etter ektemannens død i 2013 så sikrede seg nødt til å begjære oppbud av det nye firmaet og kausjonsansvaret ble aktualisert. Det oppstod tvist mellom sikrede og långiver, hvor sikrede anførte at långiver hadde brutt sin frarådingsplikt i forbindelse med inngåelsen av låneavtalen. Forsikringsselskapet avsto retts hjelpdekning under henvisning til at tvisten hadde sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Nemnda kom til at tvisten ikke var dekningsmessig som følge av unntaket.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under retts hjelpforsikringen og spørsmål om anvendelse av unntaket for tvist som har sammenheng med erverv.

Sikrede og hennes ektemann eide et firma som de tok opp et lån gjennom i 2009. Firmaet gikk godt inntil sykdom og helseplager medførte at paret begjærte oppbud. På oppbudstidspunktet var det ikke midler igjen i boet til å dekke lånet. Långiver innvilget likevel nytt lån da paret i 2012 opprettet et nytt firma i samme bransje, men med en betingelse om at paret personlig påtok seg kausjonsansvar. Ekteparet tok gjennom det nye firmaet opp et lån på kr 2.265.000, med et solidarisk kausjonsansvar på kr 2 mill.

Etter ektefellens død i 2013 måtte sikrede pga. sviktende helse begjære oppbud av det nye firmaet og kausjonsansvaret for sikrede ble dermed utløst. Sikrede reiste da krav mot långiver med påstand om at långiver hadde brutt sin frarådingsplikt i forbindelse med inngåelsen av låneavtalen.

Sikrede krever dekning for utgifter til tvisten mot långiver under retts hjelpforsikringen og avviser at tvisten har sammenheng med yrke eller erverv. Sikrede viser til at selv om lånet ble gitt til selskapet, så hvilte kausjonsansvaret på sikrede personlig. Unntaket kunne gjelde dersom lånet var tatt opp i sikredes navn, men brukt til oppstart av selskapet. I foreliggende sak ble imidlertid lånet tatt opp i selskapets navn, mens sikrede hadde et sekundært ansvar. Tvisten om gyldigheten og rekkevidden av dette ansvaret kan ikke sies å ha "sammenheng med sikredes yrke" fordi tvisten gjelder spørsmål om hvorvidt långiver skulle ha frarådet sikrede å påta seg det personlige kausjonsansvaret.

Selskapet avviser dekning og viser til unntaket for tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Selskapet anfører at lånene ble tatt opp av sikrede på vegne av to ulike firmaer som etterfulgte hverandre, og hvor sikrede hadde eierinteresser. Dette tilsier at tvisten mellom sikrede

og långiver har sammenheng med sikredes yrke/erhverv. Kausjonsforpliktelsen var videre gitt ut fra et formål om å tjene penger. Formuleringen "erhverv" må forstås som virksomhet for å tjene penger, jf. FinKN-2013-487, hvor nemnda uttalte at begrepet "erhverv" betyr virksomhet for å tjene penger" og at formuleringen "har sammenheng med" gir en vid årsaksbeskrivelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Ifølge vilkårene dekker selskapet ikke utgifter ved:

tvist som har sammenheng med eller sitt utspring i sikredes yrke eller arbeid herunder ...

Formuleringen "erhverv" betyr virksomhet for å tjene penger. Formuleringen "har sammenheng med" gir en vid årsaksbeskrivelse, og tilsier at også en mer beskjedne tilknytning til arbeid må være tilstrekkelig, jf. FinKN 2013-487.

De to lånene ble tatt opp av sikrede og hennes avdøde ektefelle på vegne av de to firmaene som disse hadde opprettet. Lånene ble derfor tatt opp i forbindelse med virksomhet for å tjene penger, og har som sådan "sammenheng med" "erhverv". Sikrede tok på seg kausjonsansvaret for å sikre driften av virksomheten. Tvisten har derfor oppstått som en følge av finansieringen av sikredes næringsvirksomhet. Også dette betyr at tvisten har sammenheng med sikredes arbeid. At tvisten også gjelder sikredes private forpliktelse til å dekke kausjonsansvaret, er ikke avgjørende. Klausulen kan ikke tolkes slik at tvisten bare skal ha sammenheng med arbeid såfremt den også har sammenheng med arbeid. Ansvar er derfor unntatt fra rettshjelpforsikringen.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng, Elisabeth Okkenhaug, Ole Smedsrud, Paal Bjønness og Gyrid Giæver.